

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára bélyegen kívül 16 fill. Többszöri közlésnél árkedezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szögig 4 kor. 60 fill. bélyeggel együtt.

Egy régi fájó seb.

A magyar kultuszminiszter részéről ismételt előfordult eset, hogy a vallásalap patronátusához tartozó plébániák betöltésénél politikai érdem vagy demeritum volt az irányadó. Póispánok, szolgabírák, falusi jegyzők voltak a tényezők, hogy ki neveztesék ki valamely egyházi javadalomra. Sőt nemcsak voltak, de a nevezett beneficiumokra tényleg mégis ők bírnak döntő befolyással.

Az egyházmegyei hatóság felterjesztései csak írott malaszt maradnak, jámbor óhajszámba mennek, melyeket a miniszter figyelembe vesz, ha akar; igen sokszor azonban teljesen mellőzni szokott.

Addig, míg ez a mellőzés nem ütközik törvénybe, vagy törvényerővel bíró rendeletbe, el lehet tűrni, mondjuk el lehet nyelni, bár mily keserűen esik is. Ki fog minden kétes esetben perlekedni? De midőn az a fenálló törvényes intézkedések teljes lábbal tiprásával történik, okvetetlen kell, hogy éberségre keltse fel bennünk a jogi érzéket, és kihívja tiltakozásunkat a törvénytelen fogások ellen.

Az 1850-iki püspöki tanácskozmány megállapította, hogy plébánia javadalmakra csak oly személyeket szabad bemutatni, kik letették a lelkészi, az ugy-

nevezett prosynodalis vizsgát. Ezt írják elő egyetemes egyházi szabályok, melyeket még megerősítenek hazai egyházi törvényeink. Ami nagyon természetes is. Minden pályán bizonyos kvalifikáció kívánatik, melynek, midőn valaki nem tesz eleget, az illető pályán bizonyos állásokból ki van zárva. Egyházi törvényeink e tekintetben oly világosak, oly kimerítők, hogy azoknak értelmezéséhez semmi kétség sem fér.

De a magyarországi püspöki kar, tudva azt, hogy a bemutatás hazánkban számtalan, sőt legtöbb esetben, világi kegyuraknak joga, hogy tehát ezek is tiszteletben tartsák az egyházra nézve oly fontos intézkedést, az ötvenes években kérelmezték Ő Felségénél, hogy ezen püspöki határozatot saját fejedelmi tekintélyével ellátva kötelező erővel lássa el a világi kegyurakra nézve; melynek, ha figyelembe nem vétetik, hatóságilag is lehessen érvényt szerezni.

És ez meg is történt. Évtizedeken át gyakorlatban volt ez intézkedés, csak a legutóbbi időben merülnek fel egyes jelenségek, melyekből azt a következtést lehet vonni, hogy e fontos és felette célszerű törvény lassankint feledésbe merül. És, eléggé sajnós, éppen olyan oldalról részesül legkevesebb figyelemben,

hol a törvénytiszteletnek palladiuma gyanánt szeretnek szerepelni; értjük a kultuszminiszter részéről. Az egyházmegyei hatóságok felterjesztenek egy kandidációt, mely a legjobb lelkiismerettel van összeállítva, s a miniszter mégis megfordítja a névsort, és olyat mutat be az egyházmegyei hatóságnak, aki a fenálló törvények és rendeletek értelmében valamely lelkészi javadalom önálló vezetésére minősítve nincsen. S tegyük hozzá, ami a legszembeszökőbb, olyanokat mellőz a bemutatási levélben, kik minősítve vannak, s ezen minősítésök által a nem minősítetteket jogilag egyenesen kizárják abból, hogy nekik egyházi javak adományozhatók legyenek.

Utalhatnánk példákra távolból és közelből, multból és a jelenből, de nem szükséges, hiszen utalás nélkül is kiki elhiszi nekünk. A névidezés ódiumba már csak azért sem akarunk keveredni, nehogy azon látszata legyen felszólalásunknak, miszerint egyes személyek mellett, mi több egyes személyek ellen foglalunk állást. Ez legtávolabbról sincsen szándékunkban; mert a személyi oldal előtérbe tolása rendszerint minden elvnek nyakát szegi.

Csak azért szólalunk fel, mert az 1853. febr. 10. határozat ignorálása, hogy

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Az örült.

Irta: Mittuch József.

Jól emlékszem rá! Gyerek voltam még, de azért emléke lelkembe vésődött. Ott a falu végén állt a zsuppfődeles, apró házikó, elhagyatott udvar közepén, melynek rég járatlan utait fölverte a gaz, bozót, s viharoktól föltépett zsuppját átnyalábolták egy vén hársfa terebélyes ágai. Kerültek az emberek, madár sem szállt feléje, mert a szerencsétlen Elza vonta meg magát benne, kit különös természetéért csendes örültnek nevezett a falu apraja-nagyja.

Ott ült napokon át a betapasztott ablaku szobában, s ha meglátta valaki torzonborz fejét a satnya muskátlik között, oly rémmeséket tudott mondani az örült Elzáról, hogy a hallgató minden haja szála égnek meredt.

Nem tudta senki kicsoda, honnan jött. Ember fia szóba nem állhatott vele, mert a kis kert gányáján túl bezáródott részére a nagy világ. Csöndes, nesztelen alkonyban kivonult ugyan a kert szelencebokrához, de sűrű szövevénye közt nem láthatta meg a fürkésző szem. Rejtélyes, ti-

tokzatos volt az egész lény, nem tudta senki miből, hogyan él? Nem is csoda aztán, hogy csak úgy félve pislogtak a falu lakói a düledező vityillóra, mert átokról, boszorkányságról szolt a rémes mese.

Szép tavaszi nap volt. A napsugár tüzes esőkjaitól duzzadózott már az ihar, meg somfárügye. A bokrok alján megvonuló szerény ibolya megirigyelte a sárgaszirmu kankalint, kibontotta ő is verőfényes partokon első szirmai s bódító illatával oda csalogatta a céda gyereksereget.

Elmentem magam is szerencsét próbálni, hátha találok pár szál nyiló, illatos ibolyát, milyen örömet szerzek majd vele a szomszéd Ilkának. Soktűskét, bokrot, bozótot kellett végigböngészniem, míg végre egy galagonya tövében rábukkantam az illatos virágra. Hozzá pár százszorszép, egy-két elkésett hóvirág, köréje négy haragoszöld repkénylevelű s oly kecses csokrot vittem, hogy majd darabokra téptek miatta.

Félve, nesztelenül mentünk el az elátkozott ház mellett. Csak jó messziről merészkedtek a bátrabbak visszatekinteni s biztonságuk tudatában megeresztették fortissimo a csúfnevek özönét: bolond Elza... örült Elza... csunya Elza!

Én ugy látszik bátrabb voltam a többieknel. Egészen az ablak alá sompolyogtam, de majd el-

hült bennem a vér, midőn ott láttam a félig lombtalan virágkórók között egy alitt, fehér arcot... Nyilván Elza volt.

Félelmetes zavarodásomban az ibolyát szorongató kezem önkentelenül emelkedett föl egészen az ablakig, hol az örült olvasott.

Fölnyilt a száz darabból összetakolt ablak egyik szárnya, utána a másik, egy majd átlátszó kiaszott kéz leemelte az ablakközben lévő cserepeket s szemtől-szembe láttam a falu rémét... az örültet.

Mosolyogva köszönte meg a feléje nyújtott ibolyát s szeretetteljes szava oly bizalmat öntött belém, hogy örömmel engedtem fölszólításának s beemeltettem magam az ablakon az elátkozott házba, az örülthöz. A szoba közepén egy szüette keresztlábú asztal. Mellette két hajdan tulipános szék. Az egyik sarokban nagy búbos kemence tátogatta kormos, fekete száját. Az ágy fölött két kifakult fénykép volt a szobának egyedüli dísz. Különös hatással volt mindez ifju lelkemre. S mintha a jó Elza megsejtette volna zavarodásomat, ölébe ültetett, kebléhez szorította dobogó szívemet.

Az alábukó nap utolsó sugárnyalábja végigsiklott hókadtt, fölbarázdált arcán, csillogó ősz haja glóriát vont fájdalmas, kifejezésteljes arca köré.

t. i. csakis képesítettek legyenek a kegyuraktól bemutatathatók, felette meglazítja az egyházi fegyelmet, hátrányára van a lelkészeknek saját szakmájokban való önművelésének, megbénítja a lelkészekben az ideális célokért való küzdelmet. Mert kit ne hangolna le azon tudat, hogy meg tesz mindent, amit tőle az egyház törvényei megkívánnak, s midőn az önálló működés ideje megérkezik, folyamodik, s a kegyur, és pedig nem csak a magán kegyur, hanem a törvényes hatalom személyesítője is: a miniszter egyházi bemutatásoknál olyanokat mutat be, kik — tisztelet-becsület különben személyöknek — a törvény által a bemutatásból egyenesen ki vannak zárva. Régi panasz ez, szóbeszéd tárgyát képezi egyházmegyénkben is. Mi írásban is akartunk ennek kifejezést adni.

Esküdszéki tárgyalás.

Hétfőn május hó 7-én kezdődtek a kir. törvényszeknél az esküdszéki tárgyalások. Az első ügy két napot vett igénybe. Elnök: Sándor Géza törvényszéki elnök, bírák: Mazóly Antal kir. táblai bíró és dr. Ehrenfeld Gyula kir. törvényszéki bíró. A vádhatóságot dr. Benesik alügyész képviselte, mint védő dr. Sztránszky Izidor ügyvéd szerepelt. Mint esküdtek kisorsoltattak: Neumann Izidor, dr. Lange Gyula, Szmiesko József, Deutsch Mihály, Boróczy György, Gözinger Nándor, Lopka Ágoston, Hikisch Antal, Ertler Ármán, báró Schmerzing István és Druga József, mint pótesküdték: Kund Árpád és Duboviczky Imre. Vádolt Micsiek József, nagy-surányi rovvott multú 26 éves munkást, azzal vádolták, hogy Sutka Jánost egyházszeghi lakost, vasuti alkalmazottat megfojtotta és a hullát ruháitól megfosztotta, azonkívül 2 rendű óralopás is terhére rovatott.

Vádolt eladja, hogy Sutka őt több ízben gyalázta, s csak megtorolni akarta azt, midőn Nagy-Surányból hazament Egyháznagyszeg felé vezető uton utólerzte és a mítsem sejtő Sutkát torkon ragadta, és addig fojtogatta míg az halva le nem rogyott. Micsiek erre eltávozott, de nem sokára visszatért és halottat kabátjától és mellényétől megfosztotta, melyeket bementése szerint

Midőn kebléhez szorított, akárcsak megéreztem volna, hogy hevesebben földobogott máskülönben nyugodt szíve. Kebléből nehéz, hosszú sóhaj szakadt föl s homlokomon megéreztem hideg ajka érintését... Megremegtem a hidegtől...

— Edes gyermekem — suttogá megindulástól reszkető hangon — hosszú, hosszú évek után te vagy az első, ki szeretettel simulsz boldogtalan keblemhez... Örültnek, bolondnak tart a világ s nem az vagyok. De jól teszik, ha kerülnek, mert álnok, ravasz, hamis a világ... Ne félj tőlem edes magzatom, szeretettől dobog még ez az összezuzott, szétmarcangolt szív. Te nem tudod még mi a hamisság, fiatal lelked tiszta, szeplőtelen, mint a fejünk fölött keklő ég boltozatja. Oh jőjj! jól e-ik szívemnek, hogy megcirógathatom bozontos szöszke fejed, hogy nyílt homlokodra évek után egy forró, edes csókot nyomhatok... az első hosszú idők óta...

S újra éreztem a hideg csókot s egy forró könnyeseppet kis kezemen.

Csengett-bongott mézédész suttogó szava, észre sem vettem, hogy csillaghimes lett az ég fölöttünk. Karomnál fogott s kivezetett a szelencebókor takadó lombja alá, melynek közelében édesbusan csattogott egy csalóány. Mereven, némán nézett a nyugati tájak felé, sóvár tekintete el-

mergében szétépett és eldobott. Erre ismét eltávozott, de csak hamar újból visszatért, hogy az inget is lebuzza, melylyel állítása szerint ugyanazt tette. Vádolt mondja, hogy sejtelve sem volt, miszerint Sutkát haláláig fojtotta volna és nincsen arról tudomása, hogy a ruhadarabok mikép jöttek azon pajtába, mely neki lakóhelyül szolgált. A tanúk egyike sem látta, hogy Micsiek Sutkát megölte volna.

A vád és védbeszéd után az esküdtek visszavonultak és hosszas idő után a verdíkt alapján a kir. törvényszék Micsieket 4½ évi fegyházra mint fő, és 2 havi fegyházra mint mellék-büntetésre ítélte.

Harmadik napon a törvényszék következő képen alakult. Elnök: Sándor Géza kir. törvsz. elnök, bírák: dr. Kovács Ödön és Miklóssy Artur kir. törvsz. bírák. Az ügyészséget dr. Reinihovszky alügyész képviselte. A védelem dr. Kürth Dávid ügyvédre volt bízva.

Mielőtt az esküdtek kisorsolásához fogott volna az elnök, megintette a jelenvolt összes esküdteket, hogy a visszavetett esküdteknek Nyitráról eltávozniok nem szabad, mert mindennap a kisorsolásnál jelen kell lenniök, ellenkező esetben a távozottat bírsággal sújtani lesz kénytelen. Elnök továbbá kijelenti, hogy miután a törvényszék, vádhatóság és esküdszék tagjai a tót nyelvben jártasak, tolmács alkalmazását feleslegesnek tartja, dr. Kürth kijelenti, hogy ő bizony nem igen jártas a tót nyelvben, miért is a tolmács alkalmazását kéri. A törvényszék erre a tolmács alkalmazását határozatilag kimondotta, és Kiss Mihály irodaigazgató, mint ilyen le is tette az esküt.

Az alügyész erre semmiségi panaszt emelt. Esküdtekké sorsoltattak: Mitták Albert, Hikisch Antal, dr. Munk Mór, Vagyon Moskó, Lapkó Ágost, Kund Árpád, Spál Mihály, Csernyák József, Krausz Vilmos, Duboviczky Imre, Schwarz Mark, Lange Gyula, mint pótesküdték: dr. Füredi Lipót és Klein Lajos.

Vádolt Duga Samu Ligacsin, 36 éves miavai irtványi lakos, azzal vádoltatik, hogy ugyanazon irtványon vele szomszédos Duga Márton pajtáját felgyújtotta. Duga Samu mindent tagad, tagadja, hogy Duga Márton házában lett volna, hogy vele beszélt volna, hogy Duga Mártonnét szitkokkal illette volna, és végül tagadja azt is, hogy Duga Márton fia János őt a házból kilökte volna. Tanúk azonban mindezt állítják, sőt a kárvalott Duga Márton látta fiával együtt, a mint Duga Samu a házból kijött egyenesen a pajta fele tartott és ott körülötte motoszkált, mire Duga Márton megszólította, „Az Istenért Samu,

árulta, hogy epedve, szívszorogva vár valakit a messzi vidékről.

— Igen! a madár is mondja, a suttogó szellő is regéli a lombnak, hogy jönnek... jönniök kell! Onnan... messziről, a nyugati tájakról, arra távoztak, onnan is jönnek...

S újra elhallgatott. Csak lombsuttogás, csalóánydal riasztotta föl az enyhe est esőndjét.

Az ormok fölött terjengő lángkéve jelezte a hold keltét, ideje volt, hogy távozzam. Ujjával keresztet jelzett homlokomra, fölnyitotta a rozoga ajtót s én tudja Isten olyan megfoghatatlan, különös érzelmek közt léptem át az örült kikopott faküszöbét, hogy lényemben teljesen megváltoztam. Az örült Elza teljesen megigézett. Nem birtam magammal. Nap-nap után mentem hozzá, lábaihoz ültem s ő boldog volt, hogy leckéimet velem tanulhatta. Láttam is, hogy mintha jobban tudna megmagyarázni egyes dolgokat, mint az iskolában teszik.

Midőn távoztam szüleim házából a városba, felsőbb iskolákba, kebléhez ölelt, oktatott hogy tartsam magam, mit tegyek s mindig azzal fejezte be intelmeit: Vigyázz gyermekem elmédre, szívedre, el ne kapja a birvágy, a léha dicsőség, mert az darabokra tépi gyöngye szívedet!

Zokogó szívvel bucsúztam minden évben az

te fel akarod gyujtani pajtámat, de a pajta már égett és Duga Samu elosont. Duga Samu még ezt is tagadja.

A vád és védbeszéd meghallgatása után az esküdszék verdíktje folytán 3 évi fegyházra lett ítélve.

Negyedik nap. A törvényszék a következőképen alakult. Elnök: Sándor Géza, bírák: Seybold és dr. Havel kir. törvényszéki bírák. A vádhatóság részéről dr. Benesik alügyész, védő dr. Szeghő Zsiga. Esküdtekké kisorsoltattak: Druga József, Ertler Ármán, Duboviczky Imre, Krausz Vilmos, Gözinger Nándor, Boróczy György, Fodor József, Deutsch Mihály, Lapkó Ágoston, Szmiesko József és Hikis Antal. Pótesküdtékké Jancsek György és Kund Árpád.

Mint vádlottat bevezettek özv. Bobula Józsefné úrmenci lakost, ki azzal vádoltatik, hogy Merasiczky Ádám szomszédja pajtáját felgyújtotta. Bobula Nagy-Rippényben és a n-tapolcsányi kir. járásbírósnál tettét teljesen bevallotta, most mindent tagad. Kérdőre vonatván, elmondja, hogy azért vallotta be a vizsgálóbíró előtt a tettét, mert a esendőr őt erre utlegekkel kényszerítette, azonkívül két napon át sem enni, sem inni nem kapott. A vizsgálat alatt eladta, hogy pénze nem lévén a nagy-tapolcsányi takarékpénztárban, férjének egy váltója esedékessé vált és hogy annak kamatját kifizethesse a tűzkárbiztosítást veszi igénybe, a mennyiben felgyújtja pajtáját, de nehogy gyujtogatással gyanúsítsák, a szomszéd pajtáját gyújtotta fel, melytől az ő és meg egy szomszéd pajta is elhamvadt.

Tanuként ki lett hallgatva Belák Mari 17 éves leány, ki a tüzest napján 15 éves Mihály öcsével a szántóföldükön vadzabot gyomlált, kikhez 9 óra tájban Bobulané eljött és a kigyomlált gatz kérte, ugymond, libáinak. A midőn a gatz szedegette, a testvér-pár csak azt látta, hogy Bobulané igen gyakran visszanez a falu felé, a hol a pajták álltak, és mikor kötényét teli szedte, 10 óra tájban eltávozott és a pajták felé vette útját. Belák Mihály azok közelében is látta. Fél óra mulva azt látták a Belákék, hogy a pajták égneek, mire odafutottak, hol Bobulané javeszékelve látták. Belák Mihály még az nap délután ugyanazon helyen, a hol Bobulané gyomot szedett, egy esomó kócot, benne 17 szál gyufát talált.

Ezután az elnök és védő közt egy kis vita támadt. Dr. Szeghő ugyanis kérde Belák Mihályt, vajjon tudja-e mi az az eskü? Mire Belák a definíciót nem tudja megadni. Az elnök erre megmagyarázza neki az eskü lenyegét, mire Belák teljesen kimerítő választ adott. A védő dacára

elátkozott vityilló düledező kapufélfájától, szívem, lelkem hozzája forrott. A titokzatosság, mely a házhoz s még titokzatosabb lakójához kötődött, varázserővel hatott kíváncsi lelkemre. Többször beszéd közben érintettem e dolgot, azon hiszemben, hogy jó Elzám egyet-mást elárul majd a titokból, de hasztalan volt minden, némán maradt mindig, mint a sötét sir.

A középiskolákat elvégezve, utolsó szabadságomat töltöttem szülőhelyemen. Elzánál mindennapos vendég voltam most is. Mosolyogva, tárt karokkal fogadott mindig az alacsony ajtóban. Megszerettem érzékeny, nemes lelkét, bámultam műveltségét, ismereteit. A társalkodásból eleve kivettem, hogy az egyszerű ruharongyok alatt nemes, művelt lélek lakozik.

El kellett távozzom. Komor gondolatokba merülve ballagtam a szuppfődeles házikó felé, hogy jó öregemtől bucsút vegyek. Ép esti imára szolt a falu harangja, midőn beléptem. Elza ott térdelt egy fakó kereszt előtt, s arcát kezeibe mélyesztve hosszan imádkozott.

— Érted is imádkozom edes gyermekem. holnap itt hagysz, elmegy a zajos világba — utitársul leesdettem részedre az Ég áldását, óvjon az, védjen, hogy lelkedet el ne kapja a csillogó, káprázatos hír, dicsőségvágy, mely tönkretenné,

ennek ellenzi Belák megeskütését, mire a törvényszék visszavonul, kis idő múlva a törvényszék Belákot az eskühez bocsátja, mi ellen a védő semmisségi panaszt jelentett be. Merasiczky Ádám a kárvalott tanu kijelenti, hogy Bobuláné részeges természetű és ilyenkor furcsa magaviseletet tanúsít. A tüzeset napján unokaöccse lakodalmán volt, és a tűznél Bobula megátkozta az egész lakodalmat, talán azért, mert nem volt hivatalos. A törvényszék erre pótvizsgálatot rendelt el, s a tárgyalást elhalasztotta.

Ötödik napon pénteken. Elnök: Sándor Géza, bírák: Miklóssy Arthur és dr. Kováts Ödön kir. törvényszéki bírák. A vádat dr. Benesik kir. ügyész képviselte. Az esküdtek közt kisorsoltak: Jancsik Gyula, Deutsch Mihály, Adler Ármán, Fodor József, dr. Munk Mór, Szmiesskó József, Lange Ágoston, Mitták Albert, Ertler Ármán, Hikisch Antal, Boróczy György és Babó József. Póttagokul: dr. Füredi Lipót és Gőzinger Nándor. Vádlottak: Horváth András (védője dr. Szabó Samu), Horváth János (védője dr. Gutvill Pál) és Horváth István (védője dr. Szegő Zsiga).

A vádhatározat szerint 1898. évi június 26. este vádlottak a magyar-soóki vágontuli határban a farkasd-vágsellyei ut mentén lévő Biró János magyar-soóki gazda földjéről lekaszált rendekben fekvő száraz lóherét loptak és az uton levő szekérre rakták. Ezt id. Pleva József mezei csősz messziről látta és a vele levő József és István fiaival sietett a már elinduló szekér elé azt meg is állította. Erre a csősz a nála levő kétesövű puskát József fiának adta át, örül hagyván őket a szekérenél, ő pedig a lopott takarmány mennyiségének megállapítása végett a földre ment. Ez alatt, a megrakott szekéren lévő Horváthék leugráltak, Horváth János ifj. Pleva József kezéből a puskát kicsavarta és azzal úgy fejbe vágta, hogy a puskamenten kettétört. Ifj. Pleva József fején és vállán nehéz sérülést szenvedett, Horváth István pedig Plevát fojtogatta. Pleva István és még két odaért munkás névleg Árpás Ede és Ferenc megszöktek.

Horváthék a tárgyalás alatt mindent tagadtak, s mindig hangsúlyozták, hogy ott se voltak, hanem azon időben otthon Negyeden voltak. A tanukat nem ismerik és soha nem látták őket. Mikor Plevákkal szembesítették, ezek ráismertek a Horváthakra, kik a szekéren voltak, sőt a keresztneveiken is nevezték, és midőn szemük közé mondták, hogy igenis ők voltak a tolvajok és támadók, akkor is tagadták.

Horváthék ugyan elismerik, hogy 5 év előtt 1895-ben mint kubikosok dolgoztak a Vág tölté-

sén Pleva felügyelete alatt, s ők eleinte vagy 2 hétig Plevának naponként 1/2 liter pálinkával kedveskedtek, a miért is nekik megengedte, hogy lóherét vagy egyéb takarmányt vihessenek, de ők nem vették igénybe ezen engedélyt, mert volt takarmányuk elég. Azután mikor a pálinka elmaradt, akkor ellenségökké vált Pleva. — Pleva ezt tagadja.

Dacára annak, hogy a bizonyítási eljárás már délben befejezve lön, délután 3 órakor a törvényszék ismét összeült, mire a vád és védőbeszédet következtek, az itélethirdetés mégis csak éjjel után 2 1/2 órakor történt. Az esküdtszék a vádlottakat hivatalos hatalom elleni ellenszegülésben bűnösöknek mondotta ki, mire Horváth János 3, Horváth István 2 és Horváth András 1 évi fogházra ítéltettek. Az esküdtszék a vádlottakat a rablás büntetnének vádjá alól felmentette. A vádlottak semmisségi panaszt jelentettek be.

Ezen tárgyalásból is kilátszik, hogy a törvényszék mennyire célszerűtlen helyiségben tárgyal, és hogy a törvényszéki elnök, 2 szavazóbíró, 1 jegyző, a kir. ügyész, 3 ügyvéd, 12 esküdt, 2 pótesküdt, 3 vádlott, 7 tanu, 1 börtönőr, 1 hivataloszolga, kénytelenek voltak ezen egészségtelen helyen éjjel után még 2 1/2 órán túl a fülledt levegőben terjedni. Itt megemlítjük, hogy kedden tárgyaláson az elnök annyira rosszul lett, hogy kénytelen volt a védőt beszédében felbeszakítani és a tárgyalást 1/2 órára felfüggeszteni.

A hatodik napon Bilka Mátyás szándékos emberölés került volna tárgyalás alá, de a tárgyalás megnyitása előtt Sándor Géza törvényszéki elnök kijelentette, hogy miután a mai tárgyalásra behívott 3 tanu közül egyik időközben meghalt, a másiknak pedig hadgyakorlatra kellett bevonulnia, s így csak egy tanu van jelen, az ügy fontosságára való tekintettel, egy tanuval tárgyalni nem lehet, miért is a tárgyalást a következő esküdtbírói időszakra elhalasztja.

Ezen alkalommal nem mulaszthatjuk el kiemelni, hogy Sándor Géza kir. tszéki elnök az esküdtbírói tárgyalásokat az egész héten át, dacára a legkevésbé sem megfelelő helyi viszonyoknak, szokott tapintattal és körültekintéssel vezette. Még a laikus is észrevette a tanukhoz intézett kérdésekből, hogy alapos kriminalistával van dolga, ki számtalan keresztkérdés által lehetőleg tiszta világításba iparkodik hozni a bűnügyet, hogy a jogi elméletekben kevésbé jártas esküdtzéki tagok is minden mellekkörülménytől meghámozva magok előtt lássák a tiszta tényállást.

Midőn megszólalt csöndes alkonyon ott valahol a tölgyes aljában mélaszavu tilinkója, úgy éreztem, mintha beleöntötte volna a holt fába kesergő, fájó lelkének kinjait... Mert tiszta, érzékeny lelkű fiú volt, okos szemekkel, nemes szívvél, csak szűr takarta tagjait.

Gyermekkorunktól fogva ismerősök voltunk. Láttam fejlődő lelkét, tehetséges szellemét, különösen pedig keze ügyességét. Lerajzolt akármít, lett légyen ember, fa, állat vagy bármi más. Titokban már akkor is vonzódtam hozzá, s annak köszönhettem, hogy szegény öregeim halála után saját pénzemen iskoláztattam, hogy szellemileg is hozzám illő legyen.

Hajlama volt hozzá, festő lett belőle. Midőn elvégezte tanulmányait, jegyesekként szerepeltünk a világ előtt. Boldognak, szerencsésnek éreztem magam. Még csak egyre kért. Jó szívvél mondom: nem vagyok méltó hozzád, én egyszerű, ismeretlen ember vagyok, de elmegyek híremet megkeresni, addig nem nyugszom, míg babér, dicsőség nem koszoruzza nevedet s akkor visszajövök, lábaid elé rakom a babért, s karjaimba zárlak mindörökre.

Keserves bucsuzás volt. Mindketten zokogtunk, mint apró gyermekek. Ő elment hajszolni a hirt, dicsőséget, én otthon maradtam keser-

Ujdonságok.

Bende Imre nyitrai püspök ur ő mlga dr. Batthyány Vilmos gróf kíséretében, római utjáról e hó 7-én esti 6 órakor visszaérkezett székhelyére. A városba való bevonulásakor a templomok összes harangjai megkondultak s a város különböző pontjain, melyek mellett a püspöki fogat elhalsdt, sok nép gyűlt össze, hogy a püspök áldásában részt vehessenek. A püspök ur ő méltósága a legjobb egészségnek örvend és a fárasztó és nélkülözésekkel teli ut egyáltalán nem hagyott nyomott ő méltóságán. A zarándok főpáztort mielőtt még a püspökvárba érkezett volna, utközben megkérték a nyitrai kath. felsőbb leányiskola növendékei, hogy részesítse őket a pápai áldásban, melyre felhatalmazást kapott. Ő mlga leszállt az irgalmas testvérek templomában s az összegyűlt leánysereget, melyhez nagyszámú hívek is csatlakoztak, részesítette a pápai áldásban. Azután este 7 órakor a vártemplom tornyán lévő erkélyről felhangzottak a helybeli zenekedvelők egyleti zenekarának érchangjai; mely alkalommal régi magyar Mária-dalokat játszottak, végül pedig került az „O Sanctissima“ gyönyörű melodiája előadásra. A püspök ur a sarokterem egyik nyitott ablakából hallgatta a minden tekintetben sikerült előadást. A vár udvarában, valamint a vár bástyái előtti téren nagyszámú közönség gyűlt egybe és áhitattal hallgatta a magasból jövő dallamos hangokat. A zene a város több pontjain is hallható volt.

Egyházi kitüntetés. Bielik Imre, a Ferenc József-rend lovagja, táborig konsistoriumi első titkár, ő Szentsége által e napokban pápai titkos kamarásnak neveztetett ki. — Bielik ur egyházmegyénk papja, ki nagy körültekintést és tapintatot igénylő hivatalát már évek óta főlebbvalóinak legnagyobb megalégedésére vezeti. Erdemeit ő Felsége a mult évben a Ferenc József-renddel jutalmazta, jeles megyésünk most egyházi részről nyert kitüntetését. A működésében fáradhatatlan, igényeiben szerény papársunkat szívünk teljes rokonszenvével melegen üdvözljük!

Baltik Frigyes, ág. vallásu dunáninneni szuperintendens, f. hó 15-én az ottani lutheranus hitközség látogatására Nyitra-Zerda helyre érkezik. A hívek, mint halljuk, szerény viszonyaikhoz képest ünnepélyes fogadtatásban részesítik a hivatalos látogatót.

Egyházmegyei hírek. Belák József nyitrai karkáplán, dr. Mihalovics Ede theol. tanár és Varga János nagy-kéri plebános május

vemmel. Mind ritkábban, gyéribben jött tőle a levél — míg végre teljesen elmaradt. Ő fényt szerzett nevének — én meg szégyent nevének, azzal a siró porontyval, kit foszlányokra tépett szívvél kellett fölnevelnem. Apja vére volt, festő lett ez is. Fölneveltem ezt is, hogy megkeresse atyját s dicsőségét a nagyvilágban. Hűtlenül elhagytak mind a ketten, hirt sem hallok felőlök. Én meg elmentem, idejöttem e nyomorult helyre, hogy levezekelem könnyelmű bűnömöt...

De tudom — s ekkor fölegyenésedtem — van Isten, ki üzni, kergetni fogja őket szüntelenül, nem ad nekik nyugtot, míg vissza nem jönnek. Nyugatnak mentek... onnan kell jönniök... történjék bármi, vissza kell jönniök, én minden nap várom őket... Kiülök ide a suttogó lombba, nézem a napot, a merre hanyatlik a hegyormok mögé — ez az ő utjuk, onnan jönnek...

Ezért lettem örült... ezért figyelmeztettek mindig, ne kapjon el a hívágy, mert az lommá zúzza most még jó szívedet!

Remegő karokkal keblehez ölelt, én meg meghatva, keserűséggel csordultig telt szívvél távoztam az elátkozott házból. A fővárosba vetett a sorsom. Ott a zsbongó, zajos élet egymást hajszoló hullámai között folyton esengett fülemben boldogtalan Elizám óvó, intő szava.

ronggyá tépné most még jó szívedet! Menjünk édesem szokott helyemre, talán utoljára teszem meg veled ez utat, mert látod, törődött, vén vagyok, már csak napok kérdése lehet sivar, zord életem.

Karöltve mentünk a szelencebokor sűrű lombja alá. Leültünk az összetakolt lócára, ajkam hallgatag néma volt, csak háborgó szívem szólt keblem fájdalomról.

— Így gyermekem, hajtsd le fejedet hullámzó keblemre, s hallgasd egy boldogtalan, szétmarcangolt szív titkos történetét. Nem vagy már gyermek, kiismertem lelkedet, rád, egyedül rád bízom lelkem titkát, mely bolonddá, örültté tett a világ előtt. Okulj belőle, vigyázz a szívedre, gyöngye, nagyon gyöngye portéka az!

— Ide szakadtam messziről, mint az a cse-nevész palma ott a bozotos kert közepén. Gazdag voltam, szép voltam, körülzsongtak az udvarlók, mint illatos virágszirnot nyár derekán a méhsereg. Egy szavamba került volna, hogy a környékbeli összes leányok megirigyeljék fényes sorsomat, de gyöngye szívem másmerre vonzott. Nem kábitott el a ragyogó fény, gazdagság, nem a cifra menték, párdacos kacagányok s az arany markolatú csörgő kardok... lelkem meghibbant, megszerettem egy egyszerű, igénytelen pásztorfiút.

9-én tértek vissza római zárúndok utjokból. — Biringer János nagy-surányi káplán Bánkeszire, Zsekó Károly pedig Jablonicra adminisztrátoroknak küldettek ki. — Kápláni minőségben áthelyezettek: Kubina János Bánkeszről Morva-Szent-Jánosra, Plechló Béla Úrménybe és Filkorn Antal Nagy-Surányba. — Plebáni javadalmat nyertek: Mihályi János felső-marikói ideigl. adminisztrátor Viszolatot és Bárdy Antal Apáthfálvát. — Áthelyezettek: Kuna Pál Viszolatról Bellusra és Szpuszta István Belpatakról (Valaszka-Bela) ideigl. adminisztrátornak Felső-Marikóvára.

Valasztók összeírása. Tisztelettel értesítjük lapunk olvasóit és összes elvbarátainkat, hogy az 1901. évre érvényes választók névsora a község házában most mindenütt ki van függesztve. Nagy köszönetre köteleznék t. olvasóink, ha a választók számát lehetőleg minden körjegyzőség-ből legalább egy levelezőlapon velünk tudatják.

Birtokos-változás. Értesülésünk szerint a vágvölgyi birtokok két gyöngyét Bucsányt és Borit, Ocskay-ék eladták e napokban báró Springer Gusztávnak 2.000.000 koronáért, s az eladók az egész vételárát hitelezik kielégítésére fordítják. Az ősi ocskói birtokot el nem adták.

Pályázat utazási ösztöndíjra, a párisi kiállítás tanulmányozása céljából. Dr. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter a pozsonyi keresk. és iparkamara (Pozsony, Nyitra, Trenssén és Turócsmegyék) területén lakó három iparos részére egyenkint 400, és hat munkás részére egyenkint 300 koronás utazási ösztöndíjat engedélyezett oly célból, hogy az illetők az idej párisi nemzetközi kiállítást tanulmányozhassák. Ezen utazási ösztöndíj elnyerése céljából felhivatni az érdekeltek, hogy kellőleg felszerelt, a városi iparhatóság által láttamozott, bélyegköteles folyamódványaik legkésőbb f. évi május hó 25-ig közvetlenül a pozsonyi kereskedelmi és iparkamaránál nyújtsák be. Minden folyamódó tartozik vagyoni viszonyaira, erkölcsi magaviseletére, foglalkozására, előképzettségére, esetleges tanulmányaira és nyelvismeretére vonatkozó adatokat folyamódványában pontosan felemlíteni.

A nyitrai kath. főgimnázium szegénysorsú tanulóinak ruha-alapítványára legutóbb a következő adományok érkeztek: Pick Antal esperes-plebános ivén: Pick Antal Beckó 4 korona, Hunka Manó szt. ferenc-rendi házfőnök Beckó 4 korona, Ucsnay István plebános 3 kor., Radimeczky Mihály plebános Tepla, Darvay János plebános Missen, Czeizel György hitoktató Trenssén, Bresztyenszky Dezsó

lelkész Szelec, Frautsik Nándor lelkész Vágufalu, Bárdy Antal lelkész Apáthfalu és Gabryel Sándor s.-lelkész Turna 2—2 kor., Janits Imre dr. orsz. képviselő ivén: Janits Imre 30 kor., Kürth Dávid ügyvéd dr. Nyitra 20 kor., a nyitrai Népbank ivén: Nyitrai Népbank 20 kor., Kováts József bankigazgató, Raskó Timót könyvelő és Paschek Viktor bankpénztárnok 5—5 kor. A saját ivén: dr. Csippék Sándor kanonok Nyitra 20 kor. Összesen 130 korona. A multkor kimutatott 1189 kor. s 18 fillérrel együtt = 1319 kor. 18 fillér. *Petrovics László, biz. pénztárnok.*

Vándormadarak. Aki figyelemmel kísérte a mult héten a nyitravölgyi vasut vonalait, láthatta, hogy töméntelen nép indult azokon egy jobb tájra. Nemcsak a III. osztályú kocsi, de a málna és áru waggonok mind zsufolásig tömve voltak fiatal, erőteljes munkás néppel; férfiak, asszonyok, legények, leányok, ugyszólván gyermekek, tarka vidéki népviseletökkel eienk feltűnést keltettek. Dalolva, énekelve, pajzán jókedvvel, évődéssel pótolják a vasuti teher-kocsi fogatékony kényelmét. Mintegy 2000 ember vonult le Nyitravölgyének felső részéből és a szomszéd vármegyékéből Csongrád és Pest megyébe tavaszi és nyári munkába. Ezek a mi vidékünk költözöködő madarai, kik csak akkor térnek vissza kunyhóikba, mikor a fecske elszáll egy melegebb házába. Kivánatos volna, ha a vasuti üzletvezetőség utasítaná közegeit, hogy a munkásokat nem szertint elkülönítve szállítsák az Alföldre. A málnakocsi ketrecében 40—50 embert összezsúfolni az ifjúság legszilajabb éveiben, éjszakára elzárni a kocsi fenekét képező szűk nyugvóhelyre, semmi esetre sem lehet előnyös a munkás fiatalok, hogy ne mondjuk gyermekek erkölcsiségére. Mert mi haszna, ha megkeresi is a nép kenyerét, ha munkás kezével megtermékenyíti az Alföld rónait, aztán erkölcsileg elzülött állapotban tér vissza, melynek csiráit talán éppen az összezsúfolt vasuti kocsikban való szállításkor, hol nem és körkölönbség szerint van összepréselve, szivta először magába. A magyar államvasutak igazgatósága anyagilag jelentékenyen megkönnyíti a munkások utazását, ha bizonyos meghatározott számban indulnak egy helyre: azt hisszük méltányos a kivánságunk, hogy e szállítás viszont a nép erkölcsi károsodásával ne legyen összekötve.

Közigazgatási bizottság. Nyitravármegye közigazgatási bizottsága kedden, május hó 8-án tartotta Thuróczy Vilmos főispán elnökelete alatt rendes havi ülését. A nyitra-zsámbokréthi járás több községe, nevezetesen Szakcsán, Szucsány, Veszténic, Racsic, Prasic stb. a főszolgabíró utján azon kérelemmel fordult a közigazgatási bizottsághoz, miszerint a nagyon felszaporodott vaddisznókra, melyek a vetésekben óriási kárt okoznak, hivatalból hajtóvadászat rendeltesék el. Bacsakády Károly hivatkozva a törvényre, mondja, hogy minden birtokos jogosult saját birtokán minden kártékony vadat, melyhez a vaddisznó is tartozik, lelőni, de köteles ezt a vadá-

szat tulajdosának vagy bérlőjének bejelenteni, mert az elejtett vad az illető, ki kártérítésre kötelezhető. Az úgy akként intéztetett el, hogy panaszló községek vadászat-tulajdonosai és bérlői felhivassanak, hogy a vaddisznókat 30 nap alatt lehetőleg pusztítsák ki, ellenben a közigazgatási bizottság a kipusztítást hivatalból rendeli el. — A megyei kórházak alapszabályainak és házirendjének tervezete jóváhagyás végett a törvényhatósági bizottság elé terjesztendő. — A megyei főorvos jelentéséből kivesszük, hogy az influenza a póstyéni, vágújhelyi és holicai járásban április hóban óriási mérveket öltött. — Vágsellye és Vágkirályfa községek abbéli kérete, hogy a körorvosi pótlék fizetése alól mentessenek fel, mert a járási orvos annak teendőit díjtalanul végzi. Léway Antal pártolja a kérelmet, mert ezen községek az ártéri adó súlya alatt csaknem roska-doznak, holott ezt az adót más községek nem fizetik. Dr. Thuróczy Károly támaszkodva a törvényre, mondja, hogy a kérelemnek hely nem adható, mert ha a járási orvos díjtalanul is köteles a körorvos teendőit e két községben teljesíteni, a körorvosi pótládó alól még sem menthető fel, mert a törvény szerint azon községek, a hol körorvos nincsen, mégis fizetni kötelesek, mely összeg egy járási kórház-alap javára fordítandó. — A tanfelügyelő hivatalos utazása alatt tapasztalta, hogy a bábinali népiskola minden kritikán alul van. A gyermekek nem járnak az iskolába, az előjáróság a szülőket nem bünteti, az épület rosz, a felszerelés rosz, tankönyvek nincsenek stb. — A nagy-tapolcsányi izr. hitközség folyomodik, hogy az elrendelt iskolaépítkezés halasztassék el. Ezen kérvény elutasított, mert a tanfelügyelő szerint az épület valóságos patkányfészek. — A vármegyei gyámpénztárban 1.683,853 korona árva-vagyon kezeltetik. — A kir. állam-ügyész jelenti, hogy a nyitrai fogházban mult hónapban 108 férfi és 21 nő tartatott fogva. A járásbírósi fogdáknak összesen 25 férfi és 4 nő. A szenici és privigyei bíróságoknál senki sem volt elárva.

Autonomiai választás. Ismeretes, hogy Nyitramegye érsekújvári autonomiai választó-kerülete mintegy két év óta Marsovszky Endre eihalalozásával, képviselő nélkül van. Sajnos, csaknem két évnök kellett elmulnia, míg a választást elrendelték. Látszik, hogy az illetékes körök nem valami nagy súlyt fektetnek az autonomiára. Annál meglepőbb azonban azon nagy érdeklődés, melyet a választó közönség tanúsított irányában. Simkó Károly úr, a központi bizottság jegyzője jelenti lapunknak május 10-ki kelettel Érsekújvárról, hogy a szavazatok megszámlálátván dr. Kovách Pál, budapesti ügyvéd 3609 szóval választatott meg; utána legtöbb szavazatot kapott Dióssy Imre tb. főszolgabíró 2027, Szemecy Emil pedig 44 szavazatot. — A választásban ennél fogva összesen 5680 szavazatot adtak be. Dr. Kovách Pál az érsekújvári kerület néppárti

Szorgalmasan folytatva tanulmányaimat, tapasztalatokat gyűjtöttem a közvetlen életből, melyekről időről-időre értesítettem a szegény Elzát. Sorait mindig jóleső örömmel vártam, mert egy igazán nemes, jó szív megnyilatkozásai voltak azok.

Képkiallítás volt. Elmentem én is, hogy megismerkedjem a művészet remekeivel. A sok kiállított kép között különösen egy volt, mely magára vonta a közfigyelmet s csoportokban állott előtte a látogatók serege. Maddona kép volt. A lehető leggyönyörűbb kompozíció — legalább így beszéltek róla mindenfelé. Midőn megnéztem, majd ott ragadt a szemem, mert magam előtt láttam az örült Elzát. Azok az arcvonások, az a szem, az a finoman metszett ajk, mind Elzára vallott.

Sebtében megtudakoltam a festő lakását s rövidre rá már megnyomtam lakásán a villamos csengőt. Műtermében fogadott. Öreg, hosszuhaju ur volt, ép egy téli tájképen dolgozott. Leültetett. Nekimentem mindjárt a dolog velejének, nem-e Elza volt a modell a kiállított képhez?

E név hallatára fölriadt, hátrasímitotta hosszú haját, ajka megremegett, mintha nem talált volna hamarjában szót a válaszlásra.

— Elza...? Elza...?! Hogy ismeri Elzát? Igen ő az! Képe kipusztíthatatlanul véső-

dött szívembe, követ, kísér fakó árnya lépten-nyomon... emléke lidércként nyomja lelkemet. Palettámon, esetemen ott volt az árnya, a Maddonát önkéntelenül is Elzának festettem... Ön ismeri? Vigye meg neki híremet, mondja el neki, hogy a rút halátlanság, hűtlenség boszút áll rajtam, lelkiismeretem föl-fölszakadó tombolása újított, kergetett a nagyvilág tekervényes utjain, mint a sebzett vadat, nyomomban ott volt mindenütt Elzának tépett, kísérteties árnya — de a dicsőség, hirnév elnyomta be nem zúgó lelkiismeretem szavát. Békítsen ki vele, hadd hulljak porba előtte, a nemes lény előtt...

Elérzékenyült. Két nehéz könyecsepp csillogott hosszú pilláin. Bágyadtan odavetette magát a puha zsöllyébe s kezeibe mélyesztve nehéz fejét, hallgatta szomat, siralmas mesémet az örült Elzáról. Heves harc dulhatott ziháló keblében, mely sóhajok jeleztek a fölkaavart fergeteget...

— Jöjjön, jöjjön kérem mindennap, csepegtessen szavaival balzsamot vérző szívemre... Igen, elmegek hozza koldusképen... talán megirgalmaz... megkegyelmez szótörő lelkemnek...

Kivánságához képest meglátogattam minden nap. De észrevettem, hogy kialvófében van lassan-lassan élte csillaga. Ereje hanyatlott, teste megtörött, ágyban fekvő beteg lett. Én virrasz-

tottam lázas álmai felett. Még akkor is üldözte Elza képe, mert szüntelen csak ez a név rebent el remegő ajkáról. Az orvos lemondott a reményről. Sebtében, hogy el ne késsem, megírtam a következő sürgönyt:

„Örült Elzának. Megtaláltam. Haldoklik. Utolsó óhaja csak önt látni. Könyörüljön, jöjjön! Este várjuk. Rövid az idő.”

Elza ott ült a muskátlik mögött, midőn meghozták neki a sürgönyt. Gyorsan átfutotta s felretette.

— Mondtam vissza kell jönniök... már közeledik az egyik... Nem én megyek, jöjjön ő! Ott várom a lombsátor alatt... s tovább folytatta az olvasást. De óra óra után mult, s ő még sem jött.

Lassan feltűnedeztek már a csillagok ezrei s a bagoly huhogása is oda hallatszott a sötét tölgyesből, midőn Elza szobájába lépett, magára vetette ünnepi ruháját s kísértetként beburkolva az éj sötétjében az állomásra indult. Haldoklót ment látogatni. Váratlanul toppant a beteg ágyához. A beteg merevedő, üveges szemé lángot vetett Elza láttára. Hörgő kobléből csak töredező szakadt föl a szó.

— Elza...! A lelkiismeret furdalása élő halottá tett... Árnnyad kísért... üldözött...

képviselő-jelöltje volt az utolsó választásnál. Sajnos, a központ olyan két elnököt küldött oda, akik minden körülmények között tudtak volna biztosítani Bánffy pártjának többséget, és így kiesőszakolták számára a kisebbséget. Dióssy Imre, a mi derek elhunyt idősb. Dióssy Imrénknak unokaöccse, érsekújvári szolgabíró, ki mellett nyilván a kormánypárt, meg számos ismerőse foglalt állást. Kívánatos volna reánk nézve, ha nagybátyja örökébe lépett, hogy elveit is örökölje. Az érsekújvári autonómiai választás egyúttal előre veti árnyékát a jövőendő képviselő-választásnak is; és szívünkben kívánjuk, hogy ugyanoly szótöbbséggel kerüljön ki az urnából dr. Kovách Pál, mint amilyennel győzött az autonómiai választáson.

Gyermekhulla egy szivardobozban. Mult hét keddjén Kis-Kéren egy halász a Nyitra folyó partján halászván, mikor a hálót kihuzta a vízből, különös tárgyat talált benne. Egy öt krajcáros szivar-doboz erősen összekötve spárgával akadt meg benne, melyet felbontván, egy zsákba csavart kis gyermek hullát talált ott. A halász jelentést tett a községi elöljáróságnál, mely meghívta dr. Csiky Béla komjáthi körorvost a látogatás közlése. Dr. Csiky véleménye szerint a gyermek elhetett vagy 14 napig. Keresztessontja is el volt törve, hogy a ládikába beférhessen. Egy kis-kéri leányt, kire erős a gyanu, be is kísérték.

Meghívó. A nyitravármegyei tanító-egyletnek galgóc-, pöstyén- és vágújhelyi járási köre f. évi május hó 17-én d. e. 10 órakor kezdődőleg Pöstyénben, az állami iskola helyiségében tartja meg rendes tavaszi gyűlését, melyre a kör tagjait és a tanúgy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. Targyak: 1. Elnöki megüvítő. 2. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Értekezés. „A népiskola tantárgyai az iskolai nevelés szolgálatában“. Tartja Vajda Miksa, galgóczi. 4. Az alapszabály-javaslat tárgyalása: előadó Kápoly Lajos, verbói áll. isk. igazgató. 5. Az „Eötvös-alap.“ előadó Simon Ferenc, pöstyéni áll. isk. igazgató. 6. Gyakorlati tanítás a földrajzból a 3-dik osztályban. 7. Előterjesztések és indítványok. Galgocson, 1900. évi május hó 3-án. Lázár Lajos, elnök. Teleky János, jegyző.

A fürdők és Budapest idegen forgalma. Azon érdekes statisztikából, melyet a pöstyéni fürdőigazgatóság az elmúlt evből készített, kiemeljük a következő tény. Állandoan constatálható, hogy minden külföldi, kit betegsége magyar földre hozott, az ország két pontja iránt kiválóan érdeklődik: Budapest főváros és a tatrai

klimatikus fürdőhelyek iránt. Innen ered, hogy a fürdővendégek nagy része felhasznál 1—2 u. n. pauszás napot a célra, hogy e helyek egyikét meglátogassa. Pöstyénből kétszer tett látogatást Paulina württembergi hercegnő, továbbá Frigyes henzollerni herceg: tavaly pedig Audrián bárónő Meyerbeer leánya direct az opera egyik előadására rándult a fővárosba. — Budapestre innen mintegy 250 külföldi rándult le az elmúlt évben. Célzerűnek mutatkoznak tehát, ha a Budapestben alakult idegenforgalmi iroda kiterjeszténé figyelmét olyan fürdőhelyekre mint Pöstyén, hol sok külföldi fordul meg. Rendszerezített utmutatókkal bizonyára szép eredményt lehetne elérni.

Az élet és a vagyon. Egyik a másikat kiegészíti, mert az életben rászorulunk a vagyonra, vagyon nélkül pedig nem ér az élet sokat, amit az is bizonyít, hogy mindenki vagyon-szerzésre törekszik. Csak hogy kevés azoknak a száma, akik erre képesek a mindennapi keserves munka mellett. Ennek oka az, hogy a legtöbbben figyelmen kívül hagyják a sors által nyújtott szerencsés véletlenek eredményét. Mert aki ezzel foglalkozik, az nagyon jól tudja, hogy minő sokan vannak, akik jólétüket csak annak köszönhetik, hogy nem mulasztották el kiaknázni azt a páratlan alkalmat, melyet az osztálysorsjáték nyújt az abban résztvevőknek. Maga e sorsjáték az élet és pedig a vagyonos életet jelenti a nyerőre nézve, akiknek eddig se szeri, se száma. Különösen a *Török A. és Tsa bankház* (Budapest, Váci-körút 4.) jutott abba a szerencsés helyzetbe, hogy vevőinek rövid idő alatt több mint három millió koronát fizetett ki, ennélfogva a sorsjegyvásárló közönség figyelmébe ajánljuk Török A. és Tsa bankházat, mely megbízhatósága, pontossága és szerencsésje folytán amugy is kiérdemelte a közbizalmat.

Alig van gyógyforrás, mely elsőrangú orvosi tekintélyek által oly egyhangu elismeréssel találkoznak, mint a beregvármegyei Schönborn gróf fele *szolyvai, luhi Erzsébet és polenai* gyógyvizek. Egyetemünk kitűnősegei közül, különösen dr. Kétili, dr. Bökai, dr. Than tanár urak, számos magántanár, közkórházi főorvosok, a bécsi egyetem tudós professzera Widerhofer dr. elismerő nyilatkozatban adtak kifejezést e források gyógyhatása és alkatrészeinek szerencsés összetételé felett. Ujabbban a budapesti klinikai bizottság a következő hivatalos értesítést küldte e gyógyforrások bérlősegeinek: A budapesti kir. magyar tudomány-egyetemi klinikai bizottság, f. évi március hó 15-én tartott 50-ik rendes ülésében, a Schönborn-Buchheim Ervin tulajdonát képező szolyvai, luhi Erzsébet és polenai ásványvíz-források termékeinek gyógyhatását méltányolva és elismerve, azoknak a klinikai betegeknek leendő alkalmaztatását elhatározta s esetről-esetre igénybe veendi. Miről cimedet tisztelettel értesíteni van szerencsém. Budapest, 1899. máj. hó 18-án. Kétili s. k., a klinikai bizottság elnöke.

lelke az árnyékvilágból... Nyugvóhelyet, sírját nem jelzi semmi a falu virághimes temetőhelyén, csak kegyeletem gyujt néha-néha lobogó, apró mécszet kedves emlékének.

Sziporkák.

Pénz és hitel! Két ritkaság! Pénzre akkor van legnagyobb szükségünk, a mikor nincs, és hitelünk akkor van legtöbb, a mikor nincs reá szükségünk.

Szerencse, hogy a hazugság még teljesen ki nem halt, mert különben a világ nem is tudná mi az igazság.

Hol van a legnagyobb orvosi könyvtár? A földben; mert minden halott egy orvosi mű.

A megismerés fáját rázza a bölc és rázza a bolond! A bölc rázza, hogy megkapja a gyümölcsét, a bolond rázza, hogy megkapja a reá tapadt cserebogarat.

Hires orvosok olyanok, mint a hires hadvezérek; az elesettek és elásottak hadakoztak, ők pedig meg lesznek koronázva.

CSARNOK.

Adatok az egyházmegye történetéhez.

A puchói róm. kath. plebánia.

Ch. J. dr.

IV.

Selmecey meghalt 1808-ban, őszintén gyászolva és áldva hiveitől, tisztelve a más hitűektől, mint az Úrnak ama szolgája, a ki a rábított talentumot megtízszerezte.

A megüresedett javadalmat ugyanazon évben *Terdy György* viszolaji plebános nyerte el. Született Zsolnán 1780. jul. 5-én. Tanulmányai végeztével Fuchs püspök ceremonárius, majd ennek távoztával a papnövelde aligazgatója lón. A francia háborúk annyira megapasztották a papnövelde jövedelmét, hogy nem volt képes összes előljáróit eltartani. Tvrdy önként távozott a seminariumból rokonához Tvrdy Dániel drietomai plebánoshoz, jobb időket bevárando, mikor ismét visszatérhet elhagyott állására. Miután a jobb idők késtek, 1806-ban viszolaji plebániát fogadott el, honnan Púchóra jött. 1815-ben kerületi alesperes, 1832-ben nyitrai kanonok lett. Meghalt mint lector 1865. nov. 23-án.

A francia háborúkra a puchói egyháznak is kellett áldoznia; a főesperes 1810-ben négy ezüst kelyhet és egy ezüst keresztet foglalt le (4 font 2 1/2 lat) e célra, melyek 429 frt 45 kr-ra becsültettek. Tudvalevő dolog, hogy a plebánia és a templom közvetlenül a Vág folyó partján állanak; Tvrdy, ki nagy kedvvel kertészkedett, fáradságot és költséget nem kímélve, tovább szoritva a vizet, udvarát és kertjét jóval megnagyobbította. Gondoskodott azonban, hogy a part kellőleg legyen megerősítve, s reménylette biztosan, hogy a befektetett pénzt pár év múlva a kert visszatéríti. Ez 1813. év tavaszán történt. Csak hogy ember tervez, Isten végez. Ugyanazon év augusztus 25-én — éppen hat évre a nagy tűzvész után — a Vág vize rendes állását 3 1/2 öllel felülhaladta és természetesen az egész várost zavaros árvájával elöntötte. Az ár 25-én éjjel 12 órakor a város felső részén betört és a főutcán lefelé a plebániának rohant. Nemcsak a kertnek nagy részét elsöpörte, de az udvarból is egy darabot az istállókkal együtt. Egy helyen közvetlenül a plebánia falát mosta. Templomban a talaj besüppedt, minek következtében a főoltár elvált a faltól, s ujjonnan kellett föllállítani; az isteni tiszteletet pedig két vasárnapon át a kegyur kastélyában kellett tartani. A gyászos éjjelen 27 katolikus, 6 lutheranus és 23 zsidó vesztette életét. Hatvanhárom házat elsöpört az ár, százötven pedig bedőlt. A kir. söraktárban 18,000 mázsa só tönkre ment. Messze vezetne, ha a városban okozott kárt és nyomort teljes egészében akarnók lefrni.

Az 1829. évben megejtett püspöki látogatás jegyzőkönyve csak kevés adatot foglal magában, melyek ujak, vagy változást jelentenek az előbbi visitációkat tekintve. A plebánia fundus instructusa: 3. mérő buza, ugyanannyi rozs, 4 m. árpa, 5, m. zab, egy társzekér, egy tehén, 5 frt 33 1/2 kr készpénz, s egynehány butordarab. — A párber már sokkal kisebb, buza alig fordul elő, csak vegyes gabona. A lednici uradalomtól azon a cimen, hogy a plebániái szántóföldön árkot vezettek malmukhoz, két nagy szekér széna kijár. A valasalapból lótarásra 70 frtot, a lutheranusoknál elveszett jövedelemért 13 frt 1 krt kap. — 1814. aug. 15-én Kluch püspök évi 200 frtot jövedelmező alapítványt tett a puchói plebános javára, ugy azonban, hogy ha a plebános kötelességét buzgón nem teljesitené, vagy más tekintetben kifogás alá esnék: az egyházi hatóságnak jogában áll azt vagy egészben, vagy csak részben elvonni tőle. — A katolikusok száma 2126; a

nteni,
ítésre
hogy
bérlei
alatt
gatási
el.
rend-
ható-
ei fő-
za a
prilis
e és
kör-
mert
végzi.
köz-
oska-
nem
a tör-
nem
s kö-
telje-
thető
a hol
mely
andó.
pasz-
tikán
olába,
épület
senek
folya-
alasz-
a tan-
nyfé-
3,853
állam-
lt hó-
A já-
4 nő.
sem
eretes,
alasz-
Endre
ajnos,
a vá-
etekes
auto-
nagy
asított
ottság
elettel
láltat-
9 szó-
azatot
Szem-
ásban
k be.
ppárti
ldözte
ebben
mény-
am a
doklik.
őjjön!
n meg-
otta s
már
jön ő!
foly-
ó még
ezrei
sötét
magára
rkolva
doklót
gyá-
ot ve-
edezve
sa élő
tt...

lutheránusok nincsenek feltüntetve, zsidók azonban már több mint háromezra szaporodtak fel. Áttérések Tvrđy alatt is történtek, csak hogy 24 év alatt csak 92-öt számítottunk.

1832-ben Grill Ferenc laázi plebános (1823—32) foglalta el a plebániát. Ennek idejében, 1836-ban, a chorus alatt új boltozatot emeltek — azelőtt csak fából volt, nagyon szűk és alacsony — mely alkalommal az orgona is alapos javításban részesült. Néhány jelentéktelen, templomnak tett ajándékon kívül, ez időből mást nem találunk följegyezve. Grill meghalt 1851. december 13-án, 57 éves korában. — Utódja Prekopp János 1835—36-ig zubáki, 1836—52-ig rovnyei plebános volt. Tevékeny férfi, ki az ujonnan alakított püchói alesperesi kerületnek első alesperese volt. 1858-ban a község új, az idő kívánalmainak megfelelő kath. iskolát épített 1300 frnyi költséggel, mely 1860-ban teljesen leégvén, a biztosított összegből és a jótévedők adományából ismét helyre állott. 1865-ben Dohnyán fiókközség plebániát kapott, melyhez mint fiókközségek: Hostina, Ithistye, Mostyistye és Zbora lettek csatolva; így Püchónál csak: Hrabovka, Nimnica, Sztrezenic és Vieszka maradt meg.

Prekopp halála óta (1879. máj. 31.) Dermisek Pál áll a plebánia élén.

Végre szölnünk kell még a plebánia területén főnálló jótékonyági intézetekről. A XVIII. század elején létezett a város felső részén egy ápolda, amint közönségesen nevezik *isportály*, melynek eredetét és korát már akkor sem ismerték. A benne lakó szegények koldulásból, nyomorúságosan tengették életüket. Rehorovszky Márton hagyatékából († 1749.) az egyházmegyei hatóság 50 frtot juttatott az intézetnek; bizonyos Benyovszky Gábor szintén 50 frtot hagyományozott e célra. 1766-ban csak e 100 frtja volt, melyet a templom gondnoka kezelt és az évi kamatokat a szegények között egyenlő részletekben osztotta ki. 1766—1778 idő közben Kiáczy 100 frt, Névedy 40 frt, Madovy 12 frt, Marczibányi Imre 50 frttal gyarapították a tőkét; 1792-ben Budinszky György, Püchő szülöttje, Bekés-Csabának, a nagyváradi egyházmegyében első plebánosa ²³ 150 frtot hagyott a szegényeknek. Még szebben emlékezett meg róluk Holly György — szintén püchói — nyitrai kanonok, ki 1818-ban 1500 váltó és 200 conventionális forintot hagyományozott az ápolának. Végre gróf Aspremont-Lynden János Gobert 1819-ben 4000 frtot áldozott az intézetre. Ezen ápoladát Aspremont kórháznak is nevezték.

Mig ez így szépen emelkedett, Marczibányi Lőrinc, csanádmegei alispánja, 1766-ban egy másik ápoladát alapított, mely számára 1767-ben a lednici uradalom akkori birtokosnője, Mattyasovszky Teréz engedelmével uradalmi telken, a templom tőszomszédságában épített házat. Az alapító 1766 okt. 1-én a nyitrai káptalannál 1500 frtot letéteményezett 6%-ra, hogy 84 frt három szegény eltartására fordítsanak, 6 frt pedig a helybeli plebánosnak adassék, ki évente 12 sz. misét köteles leendő elvégezni az alapító szándékára. Miután a tűzfáról és világitásról megfélekedezett, 1768-ban az előbbi tőkéhez még 200 frtot csatolt. Sokat tett Imre fia is ez irányban, és az akkori pénzügyviszonyokat tekintve jelentékeny áldozatokat hozott atyja alapítványának főtartására, gyarapítására. Mint mondtuk, ezen ápolának háza a lednici uradalom telkén állott, mi miatt Marczibányi Imre és az új birtokos, Aspremont gróf között pörre került a dolog. Végre egyezséget kötöttek oly értelemben, hogy fölcseréltek a házakat — a grófé lett a templom melletti, Marczibányié a város felső részén lévő — a szegényeket áthelyezték, az alapítványok pedig a szegényekkel mentek. 1807-ben elhamvadott mindkét ápolda. Az Aspremont-félét a városba helyezték, s midőn 1813-ban bedőlt, a telken nagyobb házat emeltek, melynek elő részét bérbe adták, hátsó részében pedig a szegények számára csináltak lakást. A másik is elpusztult az 1813-ki

árvízben; Marczibányi Imre nemcsak felépítette, de kis kápolnával, tornyocskával és kis haranggal is ellátta. A szegények felvétele az illető családok jogutódjaihoz tartozik.

Szép alapítványt tett Marczibányi István is. 11,000 frtot négy előregedett és elszegényedett nemes férfi főtartására, kik vagy nyilvános pályán, vagy az ő családjánál szolgáltak. Lakásról maguk kötelesek gondoskodni, Püchóról csak az ott birtokló Marczibányi, vagy annak távollétében a plebános engedelmével távozhatnak, de semmi esetre sem harminc napnál hosszabb időre. Megélhetésre évi 120 frt járt nekik. Kötelesek bizonyos meghatározott imákat végezni és a sz. mi-

sére járni. Midőn a zilált pénzügyviszonyok következtében a tőke 6250 frtra leolvadt, Marczibányi Imre, Istvánnak testvére, éppen annyit sajátjából tett hozzá (tehát összesen 13,500 frt), de az alapítványt a tolnamegyei Csókára is kiterjesztette, hol a családnak kiterjedt birtokai voltak. Végre midőn ezen Imre fiai János és Antal megosztzkodtak a birtokokon, 1826-ban az egyházmegyei hatóság engedelmével 4300 frtot a csókai plebános kezelése alá bocsátottak.

(Vége.)

²² Vagner J. i. m. 348. l.

²³ „Verus Apostolus Csabensium et Fundator Ecclesiae Catholicae.“ Schem. Hist. Dioe. M. Varad. L. 319. l.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer.	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
5	"	30000
1	"	25000
2	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
81700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek **felét pénznyereménnyel** huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben **tizenhárom millió 160,000 korona** lesz kihuzva és az egész vállalat **állami felügyelet alatt áll.**

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolcad ($\frac{1}{8}$) frt — **75** vagyis **1.50** korona
egy negyed ($\frac{1}{4}$) " **1.50** " **3.—** "
egy fél ($\frac{1}{2}$) " **3.—** " **6.—** "
egy egész ($\frac{1}{1}$) " **6.—** " **12.—** "

utánvét mellett vagy az összeg **előzetes be- küldése** ellenében. Hivatalos tervezet díjtanul. Megendeleseket eredeti sorsjegyekre, tekintettel arra, hogy a **huzások f. é. május hó 17. és 18-án** lesznek

f. é. május hó 17-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest, V., Váci-körut 4/c.

Fiók: MUZEUM-KÖRUT 11.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. Török A. és Társa főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím

.....
.....
.....

Irodalom.

Emlékkönyvecske a keresztény Magyarország kilencszázados évfordulójára. A katolikus fiú- és leányiskolák növendékei számára, írta és szerkesztette Ember Károly, a „Népnevelő” szerkesztője. A jubileumi ünnepeket rendező országos bizottság javaslatot tett, hogy az egyházmegyei hatóságok minden katolikus iskolánál rendeljék el a jubiláris istentiszteletek és ünnepélyek tartását. Az ünnepélyek tárgyrendjére a katolikus tanügyi tanács dolgozott ki javaslatot és ezen javaslat alapján készült a most megjelent Emlékkönyvecske. Alkalmos segédkönyv ez az iskolai ünnepélyekhez és e mellett kedves olvasóinkat nyújt a jubileumi szent évre a katolikus tanítóknak. Vallásos és hazafias szellem lengi át minden sorát a pedagógiai érzellem megírt és összeállított könyvecskeinek. Tartalma: A kilencszázados évfordulóján. (Beszéd a tanulóknak.) Örvendezzünk. (Alkalmi költemény.) A gyermekeknek szánt beszédek: Szent István, Szent László, Szent Margit, Hunyady János, A mohácsi gyásznapi, Pázmány Péter, Mária Terézia, Az ezredév — a magyar nemzet kilencszázados történelmén vezetik keresztül a gyermeki ártatlan lelkeket. Tartalmaz ezenkívül az ünnepélyekhez alkalmas énekszöveget is. Az izlésesen kiállított és képekkel is illusztrált könyvet a Szent-István-Társulat adta ki. Ára 20 fillér. A megrendeléseket bérmentesen eszközli a Szent-István-Társulat ügynöksége, Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28.

PÉCS EDE

fűszer, csemege, bor és ásványvizkereskedő NYITRÁN

ajánlja az idényhez alkalmas cikkeket, mérsékelt áron. 2-5.

Liptói tavaszi túró.

Különlegesség! 1/2, 1, 2, 5 kilós bödönökben és szabadon.

Friss töltésű hazai és külföldi ásványvizek

nagy raktára!

HAZAI		KÜLFÖLDI	
ásvány és gyógyvizek.		ásvány és gyógyvizek.	
Borszéki	Hunyadi	Billini	Karlsbadi
Budai	Salvator	Emsi	Maribadi
Luhai	Parádi	Giesshübl	Preblau
POLENAI	Csizi	Guber	Roncegnoi
Szolyvai	Mohai	Gleichenbergi	Rohitsi
Margit	Szántói.	Halli	Seltersi
		Levico	Luhacovici

A földmivelésügyi magy. kir. miniszterium felügyelete alatt álló

MAGY. KIR. ORSZ. KÖZPONTI MINTAPINCE

palackborai:

Fehér borok:	Vörös borok:
Magyarádi	Burgundi
Neszmélyi	Szegszárdi
Ermentéki	Villányi
Pécsi	Dörgicsi k. tanítórend.
Dörgicsi k. tanítórend.	Kadar, gróf Apponyi
Br. Apor, tramini	Villányi, gróf Andrássy
Somló Augusz K-né	Egri (Visontai borvidék)
„Neubauer J.	Ménési (Magyarádi borvidék)
Badaacsonyi Pauler Tivadar	Visontai, Koppély Géza.
Muskotály Jantsics	
Balaton-rissling	
Balaton-melléki I.	

Tokaji aszú bor: 1 puttonyos. „ „ 2 puttonyos. „ „ 3 puttonyos.

„RAFFIA“ I. rendű, világos.

Legjobb és legolcsóbb szőlő kötöző anyag. 5 kgr. vételnél előnyös ár.

== Rézgalic (kékkő) 98-99% ==

Szép kék jegecsekben; peronospora elleni védekezésnél eddig legjobb és leghatásosabbnak elismert szer.

Szicíliai finom őrlött KÉNPOR

„oidium” lisztharmat szőlőbetegség ellen legjobb sikerrel használják.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin bereg m. uradalmából.

Szolyvai gyógyforrás.

Dr. KÉTLI, dr. BÓKAI, dr. WIDERHOFFER tanár urak és számos orvosi tekintélyek nyilatkozatai alapján kitünő sikerrel ajánlatik: köszvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál; cukorbetegség, húgyhomok, epekő; a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomorbetegedéseknél.

Kitünő ízű ital, igen üdítő viz.

Gyomor bajok elleni specificum

A Luhi Erzsébet gyógyforrás.

A gyomor rendetlen működésénél, gyomorsav tulságos képződésénél, gyomorégés, böfögés, a gyomor elnyálkásodása, a gyomor és bél krónikus hurutja alkalmával kitünően beválik; a torok gége és hörgők idült hurutos állapotában sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú üdítő és asztali ital.

Polenai gyógyforrás.

Elsőrendű diétetikus viz; legüdítőbb asztali viz, borral vegyítve kitünő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.

Kizárólagos főraktár: **FELSNER JON.** urnál Nyitrán.

KRAUSE JÓZSEF

templom berendezési műterme Selmebánya (Hontmegye). 52-52.

Dús választék mindennemű templomi felszerelvényekből.

Mindennemű oltárok, szószékek, Urkoporsók stb. megrendelés szerint saját jól berendezett műhelyemben bármely stíl és rajz szerint csinosan, szolidan és a legutányosabban készíttetnek el.

Elvállalom régi oltárok, szobrok, szószékek, keretek stb. valamint egész templomok belső berendezését, alapcs ujtását, festését, márványozását és aranyozását, ugyszintén azoknak átalakítását; mindezek nem mások közreműködésével, de saját műhelyemben készülnek.

A templomokban eszközölt munkákról az árjegyzékemben kitüntetett elismerő okiratok, (melyek bárki által megtekinthetők) szolgálnak bizonyítéku.

A tobbi között a következő munkákat végeztem:

- Steffultó (Hont m.) Oltárok ujtva, a templom festve és új gyóntató-szék.
- Léva. (Bars m.) Templom festve, egyes oltárok ujtva és 4 db. új Cherubin.
- Léva. Zárda-kápolna festése és egy új góth-stylü oltár.
- Léva. Kórház-kápolna újbóli festése és oltár ujtva.
- Selmebánya. (Hont m.) Kalvárián a keresztjáró ut, valamint az ottani templomok megújítása.
- Selmebánya Katharina-templom részére egy új mellékoltár.
- Selmebánya. Erzsébet kápolna részére egy tölgyfából készült góth-stylü oltár.
- Selmebánya. Havi boldogasszony-templom részére egy góth-stylü oltár.
- Vihnye. (Bars m.) A fő- és 2 mellékoltár szentségtartója ujtva.
- Hont-Besenyő. (Hont m.) Két oltár és egy szószék ujtva.
- Alsó-Almás. (Hont m.) Egy új római stylü főoltár, gyóntató-szék és templom festése.
- Ipolyságh. (Hont m.) Egy Lourdi és egy Jézus szent Szive oltár szt. sittal.
- Hosszafalu (Nyitra m.) A templom festve és oltárok s szószék ujtva.
- Egeg. (Hont m.) Egy új Lourdi és egy Jézus szent Szive oltár.
- Vámos-Ladány. (Bars m.) A templom festve és egy új Lourdi oltár.
- Repistye-Váralja. (Bars m.) Egy új góth-stylü oltár.
- Zsarnóca. (Bars m.) Kalvária kápolnájába egy Jézus szt. Szive oltár.
- Nagy-Szuha. (Gömör m.) Egy új Jézus sz. Szive szobra.
- Tesmag. (Hont m.) Egy új és egy régi oltár ujtva.
- Kemence. (Hont m.) Egy oltár és szószék ujtva, a templom festve és egy új Lourdi oltár.
- Bélabánya. (Hont m.) Egy fő és két mellék új oltár és a templom festve.
- Hodrusbánya. (Hont m.) Oltárok ujtva és a szentély f-stve.
- Pozsony-Beszterce. (Pozsony m.) Egy új feltámadás.
- Garam-Rév. (Bars m.) Egy Lourdi oltár ujtva és a templom festve.
- Tövis. (Zólyom m.) Egy új szent sir.
- Zaluzsány (Gömör m.) Egy új Jézus szt. Szive oltár.
- Dalmad. (Hont m.) Egy új főoltár, Nep. sz. János köszöbor és a templom festve.
- Jakabfalva. (Zólyom m.) Egy új góth stylü mellékoltár.
- Úrmény. (Nyitra m.) Egy sz. József szobor állvánnyal.
- Nagyvárad. (Bihar m.) A kórház kápolnája részére egy új főoltár.
- Magaslak. (Hont m.) Két új mellékoltár és keresztjáró ut.
- Szt-Antal. (Hont m.) Egy szent sir és egy nagy zászló.
- Aranyosmaróth. (Bars m.) Egy új Jézus szt. Szive szobra állvánnyal.
- Szélakna. (Hont m.) Ot oltár, egy szószék ujtva és egy új szt. sir.
- Lesenye. (Hont m.) Egy új Lourdi és 1 új Natália szobor.

Elő cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (saját házában)

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyancsak gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mészből földhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék szintisztaságát illeti, azonos az olajfestékkel.

Mintakártya, ugyancsak utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Nyitra-Molnosi Műtéglagyár.

Van szerencsénk a t. közönségnek becses tudomására hozni, hogy

téglagyárunkat

már üzembe hoztuk, és falazási téglák, közönséges tető-, valamint wienerbergi fedőcserepek, nemkülönben sajtolt kockakövek nagy készletével rendelkezünk, úgy hogy azok minden időben átvehetők.

Megrendelések **Csernyák István fia urnál** eszközölhetők.

Verő Zsiga és Társa

Nyitra, Tóth Vilmos-utca.

(Telefon.)

WEIGL ANTAL

papi és polgári szabó
NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben úgy egyházi mint világi urak számára mindennemű ruhát, úgymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádákat, mucetumokat és biretumokat stb.

izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

5-5.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége.

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő készleteit, „Millenium“ legújabb szerkezetű: fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit,

melyek főelőnyei: préselt acéllemez-állvány, tégelyacél-alkatrészek, jó és könnyen hozzáférhető, elpusztíthatatlan szerkezet,

továbbá: a szab. osztrák-magyar államvasutársaság resicai mezőgazdasági gépgyárban készült 3, 3¹/₂ és 4 lőerejű gőzcséplő-készleteit, Sack-rendszert, acélöntésű ekefővel ellátott ekéit, „Boni“-féle kéttengelyű eketalyigait, járgányos cséplő-készleteit, szecskavágóit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Figyelmeztetés! Ezennel közlünk, hogy az összes ügynökeinktől, legyenek azok akár helyi ügynökök, akár utazó ügynökök, az eddig birt meg hatalmazásokat f. évi január hó 31-ével megvontuk és azokat ezennel hatálytalanoknak nyilvánítjuk. Nevünkben és megbízásunkból tehát csak azok járhatnak el, a kik 1900. február hó 1-e után kelt és általunk aláírt megbízással bírnak és csupán oly jogkörrel, a melyre ezen írásbeli megbízás kiterjed. Nehogy a közönség tévútra vezetessék és nehogy nevünkkel visszaélések történhessenek, felkérjük mindazokat, kik velünk üzleti összeköttetésbe lépni óhajtanak, hogy mindenkitől, a ki nevünkben eljár, írásbeli meghatalmazásának felmutatását kérjük s abba betekintést tenni szíveskedjenek.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége.

Képviselő: **Hirschmann Kristóf, Pozsony.**

5-10.

SZUPERFOSZFÁTOT,

kénsavas-kálit,

kénsavas-ammont,

KOVASAVAS-KÁLIT,

(dohánytrágyázásra)

KÉNPORT, (legfinomabb = 78% Chancel oidium ellen)

RÉZGÁLICOT, 98—99%

legolesóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.